

Elaborat o oblikovanju cene izvajanja storitev gospodarske javne službe, povezanih z

greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami

**Obračun 2020
Predračun 2021**

1 UVOD IN PRAVNA PODLAGA

V skladu z Uredbo o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (Uradni list RS, št. 98/15, 76/17 in 81/19) je Komunala Metlika d.o.o. dolžna zagotoviti v okviru opravljanja storitev obvezne gospodarske javne službe tudi praznjenje greznic ter prevzem in ravnanje z blatom iz greznic in malih komunalnih čistilnih naprav (v nadaljevanju: greznice in MKČN) v občini Metlika.

Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Ur. list RS, št. 87/12, 109/12, 76/17 in 78/19) v 5. členu določa, da ceno storitve posamezne javne službe za območje občine predlaga izvajalec javne službe z elaboratom oblikovanju cene izvajanja storitev javne službe in jo predloži pristojnemu občinskemu organu v potrditev.

Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14 in 98/15) pojasnjuje v 4. členu:

- **območje poselitve** je aglomeracija iz operativnega progama odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, določena v skladu s predpisom, ki ureja odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode;
- **odpadna voda** je voda, ki se po uporabi ali kot posledica padavin onesnažena odvaja v javno kanalizacijo ali vode. Odpadna voda je lahko komunalna, industrijska ali padavinska odpadna voda;
- **blato** je preostalo obdelano ali neobdelano blato iz komunalnih ali skupnih čistilnih naprav ali iz drugih čistilnih naprav in preostalo blato iz obstoječih greznic ter drugih podobnih naprav za čiščenje odpadnih voda;
- **čistilna naprava** je naprava za čiščenje odpadne vode, ki zmanjšuje ali odpravlja njeno onesnaženost;
- **javna kanalizacija** je kanalizacija, skupaj s čistilno napravo, ki zaključuje to kanalizacijo, ki je kot javna infrastruktura lokalnega pomena namenjena izvajanju občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode;
- **komunalna čistilna naprava** je naprava za čiščenje komunalne odpadne vode ali za čiščenje mešanice komunalne odpadne vode z industrijsko ali padavinsko odpadno vodo ali obema, ki zmanjšuje ali odpravlja njeno onesnaženost;
- **mala komunalna čistilna naprava** je komunalna čistilna naprava z zmogljivostjo, manjšo od 2 000 PE;
- **nepretočna greznica** je neprepusten zbiralnik, brez prekatov, namenjen zbiranju komunalne odpadne vode;
- **obstoječa pretočna greznica** je pretočna greznica, ki je bila zgrajena pred uveljavitvijo te uredbe v skladu s predpisi, ki so veljali v času gradnje, in obratuje na dan uveljavitve te uredbe;
- **pretočna greznica** je objekt ali gradbeni proizvod za anaerobno čiščenje komunalne odpadne vode, v katerem se komunalna odpadna voda pretaka iz usedalnega prekata v enega ali več prekatov za anaerobno čiščenje komunalne odpadne vode;
- **nepretočna greznica** je neprepusten zbiralnik, brez prekatov, namenjen zbiranju komunalne odpadne vode;
- **komunalna odpadna voda** je odpadna voda, ki nastaja v bivalnem okolju gospodinjstev zaradi rabe vode v sanitarnih prostorih, pri kuhanju, pranju in drugih gospodinjstevskih opravilih. Komunalna odpadna voda je tudi odpadna voda, ki:
 - nastaja v objektih v javni rabi ali pri drugih dejavnostih, če je po nastanku in sestavi podobna vodi po uporabi v gospodinjstvu,
 - nastaja kot industrijska odpadna voda v proizvodnji ali storitveni ali drugi dejavnosti ali mešanica te odpadne vode s komunalno ali padavinsko odpadno vodo, če je po naravi in sestavi podobna odpadni vodi po uporabi v gospodinjstvu, njen povprečni dnevni pretok ne presega 15 m³/dan, njena letna količina ne presega 4.000 m³, obremenjevanje okolja zaradi njenega odvajanja ne presega 50 PE in pri kateri za

nobeno od onesnaževal letna količina ne presega mejnih vrednosti letnih količin onesnaževal, določenih v prilogi 3, ki je sestavni del te uredbe,

– nastaja kot industrijska odpadna voda, za katero iz posebnega predpisa iz prvega odstavka 2. člena te uredbe, ki posamezna vprašanja emisije snovi in toplote pri odvajanju tovrstne industrijske odpadne vode ureja drugače, izhaja, da se za te industrijske odpadne vode ne uporablja ali

– nastaja kot industrijska odpadna voda v napravi, za katero iz posebnega predpisa iz prvega odstavka 2. člena te uredbe, ki posamezna vprašanja emisije snovi in toplote pri odvajanju industrijske odpadne vode iz tovrstne naprave ureja drugače, izhaja, da se za industrijske odpadne vode iz te naprave ne uporablja;

- **mešanica odpadnih voda** je mešanica komunalne ali padavinske odpadne vode ali obeh z industrijsko odpadno vodo ali mešanica industrijskih odpadnih voda;
- **ločevalnik maščob** je naprava za čiščenje odpadne vode z izločanjem maščob rastlinskega ali živalskega izvora po standardu SIST EN 1825;
- **lovilnik olj** je naprava za čiščenje odpadne vode z izločanjem lahkih tekočin po standardu SIST EN 858;
- **za odvajanje odpadne vode** se šteje tudi prevzem in prevoz komunalne odpadne vode iz nepretočne greznice ali odpadne vode iz petega odstavka 14. člena te uredbe s cestnim motornim vozilom ali na drug predpisan način na komunalno ali skupno čistilno napravo, kjer se zagotavlja njeno čiščenje.

V 19. členu pa Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14 in 98/15) določa:

- blato je prepovedano izpuščati, odlagati ali odmetavati neposredno ali posredno v vode ali izpuščati v javno kanalizacijo;
- ne glede na prejšnji odstavek je obdelano ali neobdelano blato iz komunalne ali skupne čistilne naprave in preostalo blato iz obstoječe pretočne greznice, ki se v skladu s predpisom, ki ureja odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode prevzema in obdeluje v okviru obveznih storitev javne službe, dovoljeno izpuščati na komunalno ali skupno čistilno napravo, ki je namenjena izvajanju javne službe in je opremljena za prevzem in obdelavo blata;
- upravljavec čistilne naprave mora z blatom ravnati v skladu s predpisi, ki urejajo odpadke;
- ne glede na prejšnji odstavek se za prevzem, prevoz in obdelavo blata iz komunalnih čistilnih naprav in obstoječih pretočnih greznic, ki se izvajajo kot storitve obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode v skladu s predpisom, ki ureja odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, predpisi, ki urejajo odpadke, ne uporabljajo.

Predpisi, ki urejajo in določajo pogoje delovanja javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Metlika so še:

- odlok o ustanovitvi javnega podjetja Komunala Metlika d.o.o. (Uradni list RS, št. 74/17),
- odlok o gospodarskih javnih službah v občini Metlika (Uradni list RS, št. 25/10, 56/17 in 27/18),
- odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Metlika (Uradni list RS, št. 22/14),
- tehnični pravilnik za projektiranje, tehnično izvedbo in uporabo javnega kanalizacijskega sistema (Uradni list RS, št. 11/10).

1.1 Določila uredbe o sestavi cene GJS čiščenja odpadnih vod

V okviru javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode se ločeno oblikujejo in obračunavajo cene za storitve javne službe:

- odvajanje komunalne odpadne vode in padavinske odpadne vode z javnih površin,

- odvajanje padavinske odpadne vode s streh,
- storitve, povezane z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami,
- čiščenje komunalne odpadne vode in padavinske odpadne vode z javnih površin in
- čiščenje padavinske odpadne vode s streh.

Na računu se ločeno prikaže zaračunana cena posamezne storitve javne službe v skladu s prejšnjim odstavkom. Za posamezno storitev iz prejšnjega odstavka mora izvajalec javne službe izdelati ločen izkaz poslovnega izida. Zaračunana cena posamezne storitve je sestavljena iz omrežnine v skladu z 20. členom Uredbe, cene storitve iz 21. člena te uredbe in okoljske dajatve v skladu s predpisom, ki ureja okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadne vode.

Predračunska cena storitev javne službe iz prve in tretje alineje prvega odstavka tega poglavja je sestavljena iz omrežnine, cene opravljanja storitev javne službe in okoljske dajatve, iz druge, četrte in pete alineje prvega odstavka tega poglavja pa iz omrežnine in cene opravljanja storitev javne službe.

Storitve odvajanja in čiščenja padavinske odpadne vode s streh se obračunavajo v m³ glede na količino padavin, ki padejo na tlorisno površino strehe, s katere se padavinska odpadna voda odvaja v javno kanalizacijo ali čisti na komunalni čistilni napravi.

Okoljska dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja komunalne in padavinske odpadne vode se uporabnikom obračuna v skladu s predpisom, ki ureja okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja komunalne in padavinske odpadne vode.

Pri mešanem sistemu za odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode je ključ delitve stroškov med storitvami, ki se nanašajo na komunalno odpadno vodo, in storitvami, ki se nanašajo na padavinsko vodo, količina opravljenih storitev v m³ ob upoštevanju devetega odstavka 21. člena uredbe.

Omrežnina vključuje:

- stroške amortizacije ali najema osnovnih sredstev in naprav, ki so javna infrastruktura,
- stroške zavarovanja infrastrukture javne službe,
- stroške odškodnin, ki vključujejo odškodnine za služnost in povzročeno škodo, povezano z gradnjo, obnovo in vzdrževanjem infrastrukture javne službe, in
- odhodke financiranja v okviru stroškov omrežnine, ki vključujejo obresti in druge stroške, povezane z dolžniškim financiranjem gradnje ali obnove infrastrukture javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode. Pri tem se upošteva višina stroškov na podlagi podpisanih pogodb.

Predračunska cena opravljanja storitev javne službe je tisti del cene, ki krije stroške opravljanja javne službe.

V predračunsko ceno opravljanja storitev odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode se lahko vključijo le stroški, ki jih je mogoče povezati z opravljanjem storitev javne službe in vključuje naslednje skupine:

- neposredne stroške materiala in storitev,
- neposredne stroške dela,
- druge neposredne stroške,
- splošne (posredne) proizvodne stroške, ki vključujejo stroške materiala, amortizacije poslovno potrebnih osnovnih sredstev, storitev in dela,
- splošne nabavno-prodajne stroške, ki vključujejo stroške materiala, amortizacije poslovno potrebnih osnovnih sredstev, storitev in dela,

- splošne upravne stroške, ki vključujejo stroške materiala, amortizacije poslovno potrebnih osnovnih sredstev, storitev in dela,
- obresti zaradi financiranja opravljanja storitev javne službe, neposredne stroške prodaje,
- druge poslovne odhodke in
- donos iz 16. točke 2. člena uredbe.

Pri vsaki skupini stroškov iz prejšnjega odstavka se pri izračunu cene ločeno prikažejo vsi stroški, ki presegajo deset odstotkov te skupine stroškov.

1.2 Omrežnina

Omrežnina se določi na letni ravni in se obračunava glede na zmogljivost priključkov, določenih s premerom vodometra, skladno s spodnjo preglednico:

Tabela 1: Faktorji omrežnine

PREMER VODOMERA	FAKTOR OMREŽNINE
DN \leq 20	1
20 < DN < 40	3
40 \leq DN < 50	10
50 \leq DN < 65	15
65 \leq DN < 80	30
80 \leq DN < 100	50
100 \leq DN < 150	100
150 \leq DN < 200	200

Omrežnina se za posameznega uporabnika storitev določi glede na obračunski vodomer na priključku. Omrežnina se po posameznih storitvah izračuna tako, da se vsota vseh stroškov omrežnine deli z vsoto faktorjev omrežnine. Tako dobljeni količnik se nato pomnoži s faktorjem omrežnine glede na premer posameznega vodometra.

Če je stavba opremljena s kombiniranim obračunskim vodomerom, se za tak vodomer upošteva faktor, ki je določen za vodomer z višjim pretokom. Če priključek ni opremljen z obračunskim vodomerom, se omrežnina obračuna glede na zmogljivost priključka, določeno s premerom priključka. V večstanovanjskih stavbah, v katerih posamezne stanovanjske enote nimajo obračunskih vodometrov, se za vsako stanovanjsko enoto obračuna omrežnina za priključek s faktorjem omrežnine 1 iz tabele 1.

1.3 Cena storitve GJS

Enota količine storitev odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode in padavinske odpadne vode z javnih površin je izražena v m³ opravljene storitve, za katero se šteje količina dobavljene pitne vode, ki se odvaja v javno kanalizacijo ali čisti na komunalni čistilni napravi.

Predračunska cena opravljanja storitev javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode z javnih površin se uporabnikom obračunava glede na dobavljeno količino pitne vode, če iz nje nastaja komunalna odpadna voda, v skladu s predpisi, ki urejajo odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode. Izvajalec za uporabnike najmanj enkrat letno ugotavlja dejansko porabo in opravi poračun za preteklo obračunsko obdobje.

Enota količine storitve prevzema vsebine in ravnanja z vsebino iz nepretočnih greznic, prevzema blata in ravnanja z blatom iz obstoječih greznic ali malih komunalnih čistilnih naprav ter obratovalnega monitoringa za male komunalne čistilne naprave je izražena v m³ opravljene

storitve, za katero se šteje količina dobavljene pitne vode, ki se odvaja v nepretočno greznico, obstoječo greznico ali malo komunalno čistilno napravo.

Predračunska cena opravljanja storitev iz prejšnjega odstavka se uporabnikom obračunava glede na dobavljeno količino pitne vode, če iz nje nastaja komunalna odpadna voda, v skladu s predpisi, ki urejajo odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode. Izvajalec za uporabnike najmanj enkrat letno ugotavlja dejansko porabo in opravi poračun za preteklo obračunsko obdobje.

Kadar se poraba pitne vode ne ugotavlja z obračunskim vodomermom, se za stavbe, v katerih se opravljajo storitve javne službe oskrbe s pitno vodo, cena iz drugega in prejšnjega odstavka tega člena obračuna glede na zmogljivost priključka, določeno s premerom priključka, v skladu s preglednico v tabeli 1, za druge stavbe pa se predračunska cena iz drugega in prejšnjega odstavka tega člena obračuna na podlagi števila stalno in začasno prijavljenih stanovalcev ob upoštevanju normirane porabe pitne vode, ki znaša 0,15 m³ na osebo na dan. Zavezanec za plačilo storitev izvajalcu na njegovo zahtevo sporoči podatke o številu stalno in začasno prijavljenih stanovalcev. Sporočene podatke mora izvajalec upoštevati najpozneje v naslednjem mesecu po preteku meseca, ko so mu bili sporočeni. Če količine dobavljene pitne vode ni mogoče ugotoviti, se upošteva normirana poraba v skladu s tretjim odstavkom 18. člena uredbe.

Predračunska cena na enoto opravljene storitve se izračuna tako, da se stroški opravljanja storitev javne službe odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode delijo s količino opravljenih storitev.

Če se uvede nova storitev, se predračunska cena iz prejšnjega odstavka izračuna na podlagi ocene stroškov in prihodkov ter količine opravljene storitve za prvo leto opravljanja storitve, ki jo izdela izvajalec na podlagi 4. člena uredbe. Če je predračunska cena oblikovana na podlagi prejšnjega stavka, jo je treba v štirih mesecih po prvem končanem poslovnem letu oblikovati na podlagi dejanskih podatkov.

Če stanovanjska stavba, za katero se opravljajo storitve odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, nima vodomera za merjenje porabe pitne vode iz javnega vodovodnega sistema, se za količino storitev upošteva poraba pitne vode, ki se ugotavlja v skladu s tretjim odstavkom 18. člena uredbe.

Uporabniku, ki komunalne in padavinske odpadne vode ne odvaja ali čisti v skladu s predpisi, ki urejajo emisije snovi in toplote pri odvajanju odpadnih vod, se obračunajo dejanski stroški izvajanja storitve. Prihodki se oblikujejo in upoštevajo enako kakor prihodki posebnih storitev, pri čemer je treba izvesti razdelitev teh prihodkov in prihodkov od posebnih storitev za posamezno javno službo.

1.4 Odvoz gošč iz greznic in MKČN

Prevzem in ravnanje z goščami iz greznic in blatom iz MKČN se zagotavlja in vrši na centralni čistilni napravi Metlika (CČN), kjer se izvaja tudi čiščenje odpadnih vod iz javnih kanalizacij Metlika in Križevska vas. Praznjenje greznic se izvaja z dvema voziloma:

- tovorno vozilo za odvoz kontejnerjev in ustrezno črpalno nadgradnjo (6 m³),
- traktor s cisterno (4,5 m³).

1.5 Termini praznjenja greznic in MKČN

Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode predpisuje redno praznjenje greznic in MKČN **najmanj enkrat na tri leta**. Enota vodovod/kanalizacija je pripravila osnutek razporeda za praznjenje in odvoza odplak in blata iz greznic in MKČN za triletni cikel.

Sistematično praznjenje greznic se je začelo v mesecu aprilu 2017 in zaključilo koncem leta 2019. Novi cikel pa se je začel v letu 2020.

Redno praznjenje greznic in MKČN se izvaja po v naprej pripravljenem letnem programu izvajalca javne službe na osnovi predhodnega obvestila. Terminski načrt praznjenja po naseljih je na voljo tudi na spletni strani javnega podjetja. O terminu odvoza uporabnik prejme obvestilo po pošti najmanj 15 dni pred storitvijo z vsemi potrebnimi informacijami.

Tabela 2: Odjemna mesta s storitvijo praznjenja greznic in MKČN na dan 31.12.2020

	Število odjemnih mest	Pitna voda 2020 v m ³
Gospodinjstva z greznico ali MKČN-javni vodovod	932	115.840
Gospodinjstva z greznico ali MKČN-brez javnega vodovoda	49	4.212
Javne ustanove	14	1.563
Gospodarstvo	21	4.542
Ostali	5	406
SKUPAJ	1.021	126.563

Vir: Fakturna knjiga 2020

Ker so se nekatere greznice praznile šele prvič odkar so v uporabi, so bile količine gošč v prvem ciklusu nekoliko večje, postopki praznjenja pa zahtevni. V naslednjih ciklikih bo struktura gošč primernejša za odvoz z navedeno opremo.

2 OBLIKOVANJE CENE STORITVE JAVNE SLUŽBE ZA LETO 2020 GREZNICE IN MKČN

2.1 Predračunska in obračunska količina opravljenih storitev v letu 2020

V letu 2017 se je začelo s sistematičnim praznjenjem greznic in odvozom gošč in blata iz MKČN, koncem leta 2019 pa se je prvi cikel praznjenja greznic in MKČN po programu zaključil. Tudi v letu 2020 so iz izvajanja in obračuna izločene zidanice in podobni objekti, čeprav imajo javni vodovodni priključek. Bo pa potrebno v bodočnosti tudi te objekte vključiti v program odvažanja odpadnih vod in gošč iz greznic in MKČN.

Tabela 3: Predračunske količine odpadne vode iz greznic in MKČN za leto 2020

		količina 2020	količina 2020	RE/PL
Količine odpadne vode po vodomernih	m ³	125.000	126.563	101,3
Količine odpeljanega blata po programu	m ³	1.110	2.937	264,6
Količine odpeljanega blata po naročilu	m ³	1.200	985	82,1
Število praznjenj po programu	kom	280	383	136,8
Število praznjenj po naročilu	kom	136	82	60,3

Vir: Fakturna knjiga 2020

2.2 Predračunski in obračunski stroški izvajanja storitev – greznice in MKČN

Tabela 4: Predračunski in obračunski stroški – v letu 2020 v EUR

	Plan 2020	Doseženo 2020	Indeks RE/PL
Osnovni in pom. material	0	1.260	*
Stroški energije	7.600	6.449	84,9
Nadomestni deli	470	663	141,1
Drugi material	700	374	53,4
Proizvodne storitve-interna realizacija	11.500	13.182	114,6
Prevozne storitve	230	221	96,1
Storitve vzdrževanja	470	5.260	1.119,1
Najemnine (25% za CČN Metlika)	14.987	14.987	100,0
Plač. promet, zavarovanje	1.250	1.376	110,1
Intelektualne storitve	400	65	16,3
Druge storitve (tudi mulji-25%)	21.000	23.782	113,2
Amortizacija OS	6.150	7.392	120,2
Bruto bruto plače	14.140	16.433	116,2
Drugi stroški dela	4.970	2.684	54,0
Drugi stroški	0	0	*
Splošni str. uprave, nabave	9.570	10.338	108,0
Odhodki iz financiranja	0	0	*
Drugi odhodki	0	0	*
SKUPAJ ODHODKI	93.437	104.466	111,8

Povečane količine odpadnih vod in gošč, ter povečano število odvozov se odraža tudi v povečanih stroških dejavnosti.

2.3 Pojasnila glede odmikov med cenami

Doseženi odhodki GJS storitev povezanih z greznicami in MKČN so presegli planirane. Stroški centralne čistilne naprave Metlika so razdeljeni:

- delež, ki bremeni dejavnost čiščenja odpadnih iz javnih kanalizacijskih sistemov (75%),
- delež, ki bremeni greznice in MKČN (25%).

Delitev je določena izkustveno glede na količine gošč ter obremenitvijo čistilne naprave s koncentriranimi odplakami iz greznic in MKČN.

Količina sprejetih gošče je prilagojena možnostim CČN Metlika, saj le-ta velikokrat deluje na zgornji meji kapacitet. Prva praznjenja posameznih greznic predstavljajo veliko obremenitev, saj je gošča skoncentrirana, količine pa velike.

Daljše obdobje obravnave dejavnosti omogoča boljše izkustveno in strokovno tehnično delitev stroškov med CČN Metlika, ki sprejema gošče iz greznic in MKČN, jih obdeluje in transportira na odlagališče CEROD. Tudi dejanske količine odpadnih vod postajajo stabilnejše, tako, da bodo planske kategorije v bodočnosti bolj primerljive z realiziranimi.

V letu 2020 se je začel novi triletni cikel praznjenja greznic, zato so s tem povezane tudi povečane količine in stroški dejavnosti. Povečani so stroški dela, vzdrževanja in tudi interne realizacije CČN Metlika.

2.4 Oblikovanje cen za leto 2020 v skladu z Uredbo

2.4.1 Omrežnina

Dejavnost GJS storitev povezanih z greznicami in MKČN nima v najemu infrastrukturnih objektov. Jih pa dejansko potrebuje in se poslužuje objektov in opreme centralne čistilne naprave Metlika. Tudi zadnja rekonstrukcija CČN Metlika je bila izvedena prav zaradi sprejema odplak in gošč iz greznic in MKČN.

Tabela 5: Odjemna mesta greznic in MKČN glede na dimenzijo vodomera v letu 2020

Dimenzija vodomera	Faktor	Planske količine 2020		Obračunske količine 2020		Indeks RE/PL
		Število	Ponderir. količina	Število	Ponderir. količina	
0 <DN≤ 20	1	13.100	13.100	13.056	13.056	99,7
20 <DN<40	3	24	72	13	39	54,2
40 ≤DN<50	10	12	120	12	120	100,0
SKUPAJ		13.136	13.292	13.081	13.215	99,4

Planske količine odjemnih mest, ki koristijo storitve povezane z greznicami in MKČN ustrezajo obračunskim količinam. Nove javne kanalizacije se v letu 2020 niso gradile, nekaj novih objektov pa ni povečalo skupno število odjemnih mest, kot se je predvidevalo.

V letu 2020 je bila veljavna cena omrežnine storitev, povezanih z greznico, DN≤20:

- od 01.01. do 31.07.2020 1,2217 EUR/mesečno,
- od 01.08. do 31.12.2020 1,2216 EUR/mesečno.

Povprečna uveljavljena (zaračunana) cena omrežnine za storitev, povezano z greznicami in MKČN je znašala v letu 2020 1,2217 EUR/mesec za priključek <DN≤ 20. Občina je za omrežnino priznavala 20% subvencijo oziroma 0,2443 EUR/mesečno.

Tabela 6: Planirani in doseženi stroški omrežnine v letu 2020 v EUR

	Planirano 2020	Obračunano 2020	Indeks RE/PL
Najem infrastrukture (25 % CČN Metlika)	14.987	14.987	100,0
Zavarovanje infrastrukture	1.250	1.376	110,1
Poračun za pretekla leta	0	0	*
SKUPAJ omrežnina	16.237	16.363	100,8
Ponderirana količina vodomera	13.292	13.215	99,4
Omrežnina za <DN≤20 brez DDV	1,2216	1,2382	101,4

Dejanska zaračunana cena omrežnine (1,2217 EUR) ni dosegla obračunsko ceno (1,2382 EUR) zaradi manjših količin in nekoliko povečanih stroškov zavarovanja.

2.4.2 Cena storitev povezanih z greznicami in MKČN v letu 2020

V letu 2020 je bila veljavna cena storitev (brez DDV), povezanih z greznico:

- od 01.01. do 31.07.2020 0,3600 EUR/m³, brez občinske subvencije,
- od 01.08. do 31.12.2020 0,4480 EUR/m³, z občinsko subvencijo 0,0851 EUR/m³.

Tabela 7: Izračun cene storitev v EUR/m³ za leto 2020

	Planirane kategorije 2020	Obračunske kategorije 2020	Indeks RE/PL
Celotni stroški iz tabele 4	93.437	104.466	111,8
Povprečna potrebna posl.sredstva	127.287	98.537	77,4
Donos 3% na OS	3.819	2.956	77,4
Odhodki omrežnine	-16.237	-16.363	100,8
Poračun za pretekla leta	0	0	*
Odškodnine od zavarovalnic, ZZZV, Covid	0	-1.094	*
Prihodki od storitev po naročilu	-8.080	-6.461	80,0
SKUPAJ odhodki izvajanja GJS	72.939	83.504	114,5
Količine v m ³	125.000	126.563	101,3
Cena storitve v Eur/m ³	0,5835	0,6598	113,1

V točki 2.3. so pojasnjena odstopanja od stroškov in cen v letu 2020. Povprečna uveljavljena (zaračunana) cena za storitev, povezano z greznicami in MKČN je znašala v letu 2020 0,3969 EUR/m³ (brez DDV). Povprečna subvencija pa je v letu 2020 znašala 0,0341 EUR/m³ (brez DDV).

2.4.3 Vpliv cen na poslovi izid dejavnosti za leto 2020

Tabela 8: Vpliv cen na poslovni izid leta 2020 – storitve povezane z greznicami in MKČN

	Dejanska količina	Obračunska cena	Zaračunana cena	Vpliv na izid
Omrežnina	13.081	1,2382	1,2217	-216
Izvajanje storitev	126.563	0,6598	0,3969	-33.273
SKUPAJ				-33.489

Dejavnost praznjenja greznic in MKČN je v letu 2020 ustvarila 30.551 EUR izgube in ni akumulirala sredstev za donos.

2.5 Primerjava cen na primerljivih območjih

Primerjava cen na primerljivih območjih, ki jih je predvidel MOP še ni možna, ker je oblikovanje primerljivih območij metodološko še nedodelano. Po mnenju Zbornice komunalnega gospodarstva območja niso ustrezna primerjalna osnova za namen presoje upravičenosti cen. V nadaljevanju je zato primerjava cen v sosednjih občinah.

Tabela 9: Uveljavljene cene v belokranjskih občinah na dan 31.12.2020 v EUR

	Veljavna cena			Obračunska cena 2019
	Črnomelj	Semič	Metlika	Metlika
Omrežnina DN 20 v EUR brez DDV	2,2042	1,8004	1,2216	1,2264
Subvencija omrežnine v %	25%	25%	20%	20%
Omrežnina-subvencija+DDV	1,8102	1,4786	1,0701	1,0743
Izvajanje storitev EUR/m ³ brez DDV	0,3896	0,3896	0,4480	0,6598
Subvencija storitve v %	0%	0%	19%	19%
Storitve-subvencija+DDV	0,4266	0,4266	0,3974	0,5852
Račun za gospodinjstvo 10 m ³ z DDV	6,08	5,74	5,04	6,93

Primerjava cen na področju greznic in MKČN s cenami storitev kanalščine in čiščenja odpadnih vod pa kaže, da je sistem greznic še vedno bistveno cenejši od sistema javnih kanalizacij in čistilnih naprav.

2.6 Primerjava izvajalca javne službe s povprečjem panoge

Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/12, 109/12, 76/17 in 78/19) določa v 9. členu, da elaborat o oblikovanju cene izvajanja storitve javne službe med drugim vsebuje tudi primerjavo izvajalca javne službe s povprečjem panoge tiste javne službe, za katero se oblikuje cena, s pomočjo naslednjih kazalnikov:

- gospodarnost poslovanja,
- pospešena pokritost kratkoročnih obveznosti,
- povprečna mesečna plača na zaposlenca.

Podatke za povprečje panoge (E36) naj bi zagotovila Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve. Dosegljivi so le samoplačniško.

1. Gospodarnost poslovanja	$\frac{\text{prihodki}}{\text{odhodki}}$
2. Pospešena pokritost kratk. obv.	$\frac{\text{denarna sredstva} + \text{kratkoročne terjatve}}{\text{kratkoročne obveznosti}}$
3. Povprečna plača na zaposlenca	$\frac{\text{stroški bruto (1) plač} / \text{meseci poslovanja}}{\text{število zaposlenih}}$

Tabela 10: Primerjava izvajalca javne službe s povprečjem panoge

	Komunala Metlika	Panoga 36.000	Indeks KOM/PAN
Gospodarnost poslovanja	1,01	1,02	98,7
Pospeš. pokrit. kratk. obveznosti	1,54	1,33	115,8
Povprečna plača na zaposlenca v EUR	1.716	1.719	99,8

Podatki panoge veljajo za leto 2018, podatki izvajalca pa za leto 2020.

3 OBLIKOVANJE CENE STORITEV GJS, POVEZANIH Z GREZNICAMI IN MKČN 2021

3.1 Predračunska količina opravljenih storitev za leto 2021

Tabela 11: Predračunske količine odpadne vode iz greznic in MKČN za leto 2021

	EM	Obračunska količina 2020	Predračunska količina 2021	Indeks RE/PL
Količine odpadne vode po vodomernih	m3	126.563	126.500	100,0
Količine odpeljanega gošče po programu	m3	2.937	2.700	91,9
Količine odpeljanega gošče po naročilu	m3	985	1.400	142,1
Število praznjenj po programu	kom	383	350	91,4
Število praznjenj po naročilu	KOM	82	120	146,3

Ocenjuje se, da se količine odpadne vode in s tem tudi gošč iz greznic ne bo bistveno spremenila glede na leto 2020. Nekoliko se bo povečalo število odvozov po naročilu, saj je leto 2021 že drugo leto v ciklu in so odvozi po programu pri uporabnikih, ki imajo v ciklu več odvozov, že korišćeni. Količina storitev, ki se zaraćunava po vodomernu, se ne bo bistveno spremenila. V naslednjih letih se bo zaradi gradenj javnih kanalizacij ta količina manjšala.

3.2 Razdelitev splošnih stroškov za leto 2020 in plan za 2021

Vrednosti v tabeli 12 temeljijo na potrjenem letnem poroćilu 2020 in planu za 2021. Podjetje uporablja sodilo za razporejanje splošnih stroškov uprave in nabave ter tudi odhodkov in prihodkov na posamezne temeljne dejavnosti delež proizvodjalnih stroškov posamezne dejavnosti v proizvodjalnih stroških celotnega podjetja. O upravićenosti sodil je podala pozitivno mnenje revizijska družba Dinamic d.o.o. iz Novega mesta, sodila pa je potrdil tudi občinski svet na 27. redni seji dne 01. 07. 2010.

Tabela 12: Razdelitev splošnih stroškov za leto 2020 in plan 2021 v EUR

	Obračunska vrednost 2020	Predračunska vrednost 2021	INDEKS PL/RE
Pitna voda	115.077	122.763	106,7
Odvajanje odpadnih vod	48.879	50.205	102,7
Greznice in MKČN	10.338	12.420	120,1
Ćišćenje odpadnih vod	41.912	45.769	109,2
Zbiranje odpadkov	54.831	59.771	109,0
Ostale dejavnosti	152.053	187.952	123,6
SKUPAJ	423.090	478.880	113,2

Povećana vrednost splošnih stroškov uprave in nabave je posledica splošne rasti stroškov. V letu 2021 tudi niso predveni dodatni prevrednotovalni prihodki iz naslova prodaje premoženja. Povećanje minimalne plaće, rast cen poštnih drugih intelektualnih storitev, zaostrene zahteve na vseh nabavno-prodajnih področjih, javna naroćila, varstvo osebnih podatkov, vse večja

potreba pa strokovnem pravnem varstvu, uvajanje novih tehnologij in računalniških programov in obdelav, vse to povzroča hitrejšo rast splošnih stroškov uprave in nabave.

3.3 Predračunski (2021) in obračunski (2020) stroški izvajanja storitev povezanih z greznicami in MKČN

Planirane količine v letu 2021 ne bodo pomembno odstopale od količin leta 2020. Enako velja tudi za stroške. Kot nov strošek vkalkuliramo le najemnino kanal-yeta, ki bo sicer namenjen tudi čiščenju kanalizacij in drugim opravilom pri urejanju javnih površin. Četrtno časa pa bi bil namenjen tudi praznjenju greznic, predvsem tam, kjer se praznjenje greznic ali MKČN ne da ustrezno rešiti s traktorsko opremo.

Celotni planirani odhodki kljub temu ne odstopajo od doseženih odhodkov v letu 2020.

Tabela 13: Predračunski (2021) in obračunski stroški (2020) storitev GJS

	Doseženo 2020	Planirano 2021	Indeks PL/RE
Osnovni in pom. material	1.260	900	71,4
Stroški energije	6.449	7.470	115,8
Nadomestni deli	663	450	67,9
Drugi material	374	0	0,0
Proizvodne storitve-interna relizacija	13.182	13.400	101,7
Prevozne storitve	221	200	90,5
Storitve vzdrževanja	5.260	3.000	57,0
Najemnine-infrastruktura	14.987	14.987	100,0
Najemnina kanal yet 25%	0	4.218	*
Plač. promet, zavarovanje	1.376	1.500	109,0
Intelektualne storitve	65	100	153,8
Druge storitve (tudi Cerod)	23.782	22.710	95,5
Amortizacija OS	7.392	6.150	83,2
Bruto bruto plače	16.433	14.530	88,4
Drugi stroški dela	2.684	2.710	101,0
Drugi stroški	0	0	*
Splošni str. uprave, nabave	10.338	12.420	120,1
SKUPAJ ODHODKI	104.466	104.745	100,3

3.4 Obseg poslovno potrebnih osnovnih sredstev v letu 2021

Obseg poslovno potrebnih osnovnih sredstev se na področju storitev GJS, povezanih z greznicami in MKČN, ostaja v letu 2021 nespremenjen. Upoštevati pa je potrebno, da se za praznjenje greznic uporablja tudi smetarsko kontejnersko vozilo. Četrtno ga zato upoštevamo pri greznicah, tri četrtine pa pri odpadkih.

Tabela 14: Poslovno potrebna sredstva za storitev povezano z greznicami in MKČN 2021

	Pridobitev	Nab.vred.
CISTERNA CREINA 4200 L ZA ČRPANJE GREZNIC-RDEČA	1993	5.494
CISTERNA ZA ODPAD.VODE ATRIK FE, 6.000L (nadgradnja tovornega vozila)	2015	19.700
CISTERNA CREINA ZA ODVOZ ODPLAK CVC4500 POCINKANA	2016	8.105
TRAKTOR SAME DORADO 85KM,	2016	36.488
MB Arocs samonakladalec Atrik SN 83T (25%)	2016	28.750
S K U P A J		98.537

3.5 Prihodki od opravljanja posebnih storitev

Tabela 15: Opravljanje posebnih storitev – praznjenja po naročilu v letu 2021

	EM	Obračunska količina 2020	Planska količina 2021	Indeks PL/RE
Praznjenje greznic po naročilu	M3	985	1.400	142,1
Praznjenje greznic po naročilu	KOM	82	120	146,3
Praznjenje greznic po naročilu	EUR	6.461	9.200	142,4
Druge storitve z opremo GJS	EUR	0	500	*
SKUPAJ	EUR	6.461	9.700	150,1

3.6 Donos na vložena potrebna osnovna sredstva

Tabela 16: Donos na vložena potrebna osnovna sredstva za leto 2021

	Obračunska vrednost 2020	Predračunska vrednost 2021	Indeks PL/RE
Vložena OS po nabavni vrednosti	98.537	98.537	100,0
DONOS 3% od vrednosti	2.956	2.956	100,0

Donos na vložena sredstva naj bi predstavljal minimalna sredstva za razvoj dejavnosti oz. hitrejšo in kvalitetnejšo obnovo opreme, uvajanje novih znanj in tehnologij.

Donos na vložena poslovno potrebna osnovna sredstva izvajalca je donos izvajalca, ki ne sme presegati 5% od vrednosti poslovno potrebnih osnovnih sredstev za neposredno opravljanje posamezne javne službe. V kalkulaciji cen se zato upošteva donos v višini 3% na povprečna potrebna sredstva.

3.7 Število zaposlenih na področju storitev povezanih z greznicami in MKČN

Za leto 2021 ni predvidena dodatna zaposlitev na področju odvajanja odpadnih vod in storitev povezanih z greznicami in MKČN. Podatki za leto 2020 izhajajo iz obračuna plač in evidentiranja ur po delovnih nalogih in dejavnostih.

Tabela 17: Planirano število zaposlenih – praznjenje greznic in MKČN v letu 2021

	Obračunska količina 2020	Predračunska količina 2021	Indeks PL/RE
KV delavec	0,68	0,68	100,0
Delovodja	0,05	0,05	100,0
Tehnolog	0,05	0,05	100,0
SKUPAJ	0,78	0,78	100,0

3.8 Najemnina za infrastrukturo

Dejavnost ne bo imela v direktno v najemu nobenih sredstev infrastrukture. V uporabi bo le infrastruktura centralne čistilne naprave Metlika in sicer v planiranem deležu 25% od celotne najemnine. Enako velja tudi za druge obratovalne stroške CCN Metlika.

3.9 Stopnja izkoriščenosti

Za gospodarsko javno službo odvajanja in čiščenja odpadnih vod se za leto 2021 upošteva 100%-na izkoriščenost infrastrukture. Celotne kapacitete pa so namenjene odvajanju odpadnih komunalnih in meteoritnih vod. V bodočnosti ni za pričakovati bistvene rasti odvajanja komunalne odpadne vode, zato je enakomerna časovna metoda amortizacije oziroma enakomerna stopnja izkoriščenosti tudi najbolj primerna. Ista stopnja izkoriščenosti se zato uporablja tudi za dejavnost praznjenja gošč in blata iz greznic in MKČN.

4 IZRAČUN PREDRAČUNSKE CENE ZA LETO 2021

4.1 Planirane količine odjemnih mest – greznice in MKČN – za leto 2021

Tabela 18: Odjemna mesta greznic in MKČN glede na dimenzijo vodomera

Dimenzija vodomero	Faktor	OBRAČUNSKE KOLIČINE 2020		PLANSKE KOLIČINE 2021		INDEKS PL/RE
		Število	Ponderir. količina	Število	Ponderir. količina	
0 <DN≤ 20	1	13.056	13.056	13.100	13.100	100,3
20 <DN<40	3	13	39	12	36	92,3
40 ≤DN<50	10	12	120	12	120	100,0
SKUPAJ		13.081	13.215	13.124	13.256	100,3

V letu 2021 ni za pričakovati povečanja števila greznic, mogoče le nekaj novih hišnih čistilnih naprav. Pa tudi zmanjšanja ne, saj bo kanalizacija Grabrovec aktivirana predvidoma šele konec leta 2021.

4.2 Predračunska cena omrežnine za leto 2021 – greznice in MKČN

Tabela 19: Doseženi stroški omrežnine v letu 2020 in planirani stroški za 2021 v EUR

	Doseženo 2020	Planirano 2021	Indeks PL/RE
Najem infrastrukture (25% CČN Metlika)	14.987	14.987	100,0
Zavarovanje infrastrukture (25% CČN Metlika)	1.376	1.500	109,0
Poračun za pretekla leta	0	0	*
SKUPAJ omrežnina	16.363	16.487	100,8
Ponderirana količina vodomero	13.215	13.256	100,3
Omrežnina za <DN≤20 brez DDV	1,2382	1,2437	100,4

Potrebno je upoštevati še 9,5 %-ni davek na dodano vrednost. Večina uporabnikov pa bo upravičena tudi do subvencije omrežnine v višini 20% s strani Občine Metlika.

4.3 Predračunska cena storitve povezane z greznicami in MKČN za leto 2021

Tabela 20: Predračunska cena izvajanja storitve v EUR/m³ za leto 2021

	Obračunske kategorije 2020	Planske kategorije 2021	Indeks PL/RE
Celotni stroški iz tabele 13	104.466	104.745	100,3
Donos 3% na OS iz tabele 16	2.956	2.956	100,0
Odhodki omrežnine iz tabele 19	-16.363	-16.487	100,8
Poračun za pretekla leta	0	0	*
Odškodnine od zavarovalnic, ZZZV, Covid	-1.094	-1.000	*
Prihodki od storitev po naročilu tabela 15	-6.461	-9.700	150,1
SKUPAJ odhodki izvajanja GJS	83.504	82.535	98,8
Količine v m ³	126.563	126.500	100,0
Cena storitve v Eur/m ³	0,6598	0,6525	98,9

Za vse cene je potrebno upoštevati še 9,5 %-ni davek na dodano vrednost. Poračun za preteklo leto ni upoštevan, saj bi cena narasla na vrednost 0,9155 EUR/m³.

4.4 Primerjava cen v belokranjskih občinah

Tabela 21: Primerjava cen v belokranjskih občinah 07.03.2021 - greznice in MKČN v EUR

	Veljavna cena			Predlog cena 2021
	Črnomelj	Semič	Metlika	Metlika
Omrežnina DN 20 v EUR brez DDV	2,2042	1,8004	1,2216	1,2437
Subvencija omrežnine v %	25%	25%	20%	20%
Omrežnina-subvencija+DDV	1,8102	1,4786	1,0701	1,0895
Izvajanje storitev EUR/m ³ brez DDV	0,3896	0,3896	0,4480	0,6525
Subvencija storitve v %	0%	0%	10%	10%
Storitev-subvencija+DDV	0,4266	0,4266	0,4415	0,6430
Račun za gospodinjstvo 10 m ³ z DDV	6,08	5,74	5,49	7,52

4.5 Vpliv povečanja cen na vrednost mesečnega računa za komunalne storitve

Tabela 22: Vpliv predlaganih cen na povečane mesečne stroške gospodinjstev iz naslova čiščenja gošč iz greznic in MKČN

	Veljavne cene z DDV	Predlog cen 2021 z DDV	Povečanje v EUR z DDV
Objekti brez porabe in brez subvencije	1,34	1,36	0,02
1 oseba, 3 m ³ pobe vode	2,39	3,02	0,62
4 osebe, 10 m ³ porabljene vode	5,49	7,52	2,03
8 oseb, 18 m ³ porabljene vode	9,02	12,66	3,65

Povprečno gospodinjstvo bi sprememba cen mesečno obremenila za 2,03 EUR. Za objekte brez stanovalcev in porabe pa bi cena ostala nespremenjena.